

Zápis z jednání pracovní skupiny EIZ – 21.05.2024 VŠE, Praha

Zúčastnění

Viz příložená prezenční listina (podpisy začerněny)

Červnová schůzka (10.06.2024) se ruší! Lze se potkat ad hoc, bude-li potřeba.

Další schůzka proběhne 02.09.2024 8:30 v MS Teams; budeme se věnovat AI (naše zkušenosti, přehled nástrojů...). Schůzka bude interní, jen pro členy pracovní skupiny, ale je možné přizvat kolegu, který se AI na škole zabývá. Tematicky se zaměříme opravdu jen na využití umělé inteligence při práci s EIZ.

E-zdroje ve výuce – příklady dobré praxe: after party.

Shrnutí, dojmy, budoucnost akce, dobré nápady a konstruktivní připomínky

- B. Kubátová (UHK): webinar se líbil, určitě by chtěli pokračování.
- L. Janoušková (FF MU): líbila se hlavně judaistka, i koncept i diskuze, ale bohužel nemá jinou zpětnou vazbu, pedagogy nedodali, protože jim to termínově nevyhovovalo.
- D. Mazancová (FSS MU): sice propagovali, ale bohužel se žádní vyučující nezúčastnili.
- B. Katolická (ZČU): knihovníkům se akce líbila, od akademiků bohužel zpětnou vazbu nemají
- LPS (UK): informovala, že proběhlo online setkání organizátorů, diskutovalo se nad zpětnou vazbou, A. Lorente (ČZU) odprezentovala výsledky hodnotícího dotazníku a na čem se shodli organizátoři (*prezentace přílohou*), webinar měl úspěch i u firem (AiP).
- LPS (UK) vyzvala členy skupiny, aby přidali i svoje názory na to, co příště můžeme udělat lépe:
 - Chyběl kontakt na technickou podporu, upozornění přednášejícího na čas.
 - Zaměřit se oborově, ne průřezově.
 - Diskuzi po každém příspěvku a pak i na konec – tzv. „safe space“ diskuze, která se nebude nahrávat.
 - Pokud nikdo diskutovat nechce, moderátor musí mít připravené dotazy.
 - Na základě různých AKVŠ akcí vzniká „Desatero moderátora/organizátora“ – ještě rozšíříme, doplníme.
 - Poděkování všem, kteří se na akci podíleli.
 - Vznikl i checklist pro organizátora, který lze použít i příště.
 - Diskutovala se i otázka, kdy webinar uspořádat příště? Jak frekvenci konání nastavit, aby byla akce udržitelná? Názor, že by se na organizaci neměli podílet stále stejní lidé, spíš ti, pod které bude téma spadat oborově.
 - Webinar byl relativně dlouhý, určitě by fungovala i akce např. jen se třemi přednáškami.
- **Výzva směrem k PS EIZ → pronikněte k vyučujícím, navazujte kontakty.**

Budoucnost akce a možná témata

- **Ano, toto je směr, kterým chceme jít.** Po diskuzi je **předběžná dohoda, že další webinar by mohl proběhnout už v listopadu, dostačující by mohla být dvě vystoupení, téma: Rešeršní nástroje využívající umělou inteligenci**
- B. Katolická (ZČU): nápad na téma další akce: Zapojení AI do výuky. LPS reagovala, že toto téma má potenciál na spojení s PS IVIG. V. Šubrta (VŠE): doporučuje se orientovat na AI nástroje na práci s EIZ (např. rešeršní nástroje s využitím AI). Univerzitní knihovna ZČU pořádá semináře zaměřené na

nástroje AI pro rešerše, navazuje spolupráci s garantem oboru *Filozofie pro umělou inteligenci* na Filozofické fakultě.

- L. Janoušková upozornila, že na FF MU mají zřízenou funkci metodik AI (jmenovitě je to Lucie Tomaňová).
- M. Vojtíšková (FHS UK): na fakultě existuje speciální skupina pro zapojení AI, mají i proděkana pro digitalizaci.
- V. Šubrta: na VŠE probíhá školení na nástroj, který se sám učí a přes API stahuje data z Web of Science.
- B. Katolická (ZČU): v knihovně proběhl brainstorming „co kdo víme o AI“, výsledkem je skupinka tří knihovníků/knihovnic, která připravuje semináře pro své kolegy (tematicky rozděleno do 3 částí: 1. AI obecně, tzn. např. jak promptovat, 2. nástroje pro rešerše, 3. citování AI). Koupili si licenci ChatGPT 4. Oficiální pracovní skupinu také na ZČU mají. Z jedné fakulty přišel požadavek na seminář pro akademiky „jak na rešerše s AI“. Knihovna se rozhodla, že v rámci ČŽV začne tento kurz nabízet v rámci celé univerzity.
- V. Krejčíř (MU): bylo by dobré si udělat i seminář pro nás v rámci skupiny, abychom si posdíleli, jak se s AI pracuje na různých školách, kdo má jaké nástroje, kdo, kde, co školí, co je dobrá cesta, co je slepá ulička?
- **Úkol pro PS EIZ:** přes e-mailovou skupinu nasdílet materiály, nástroje, prezentace..., cokoli užitečného k umělé inteligenci na VŠ.
- **Úkol pro V. Krejčíře:** navrhnout sdílenou tabulku, kde budeme evidovat nástroje ve vazbě AI-EIZ, které škola/knihovna využívá, ať už zdarma či prostřednictvím předplatného.

Akce s CzechELib „komunita komunitě“

23.01.2025 (potvrzené datum) NTK, cca 10:00 – 15:30

Navržená témata

Téma	Komentář PS EIZ
Jaký podíl využitosti v agregátorských databázích tvoří OA obsah? Využití CELUS pro analýzu	Zkušenosti se štitkováním nemáme, bude to na bedrech CEL. Chceme OA obsah i mimo agregátory.
Zkušenosti s DDA/PDA EBA/UBCM DDA/PDA (nákup se spustí aktivitou uživatele) EBA/UBCM (nákup podle statistik využití)	Z PS EIZ někdo pohovoří o své zkušenosti (propagace, jak se vyhodnocovalo, kdo vyhodnocoval, podle čeho kupovalo). Přislíbeno: L. Janoušková (FF MU), M. Drabantová (VUT), L. Bělohoubková (VŠE) vystoupení max. 10 minut.
Životní cyklus e-zdroje před CEL - jak se vůbec dojde k nominaci. Posdílet, co se osvědčilo, jak to děláme	Chceme hovořit, na podzim si k tomu sedneme, abychom si to první projeli mezi sebou a našli všechny modely (+ na podzim už snad všichni budou mít roztočená kola k 2026+ nominacím)
Zvedání povědomí o EIZ na jednotlivých institucích, výzvy a úspěchy	Stále hledáme VÍC INSTITUCÍ (4 - 6), které budou chtít sdílet své zkušenosti
Stručný úvod do Seamless Access, FIM4L, ...	Pohovoří Jirka Pavlík, ještě neosloven
Co nového v COUNTER 5.1 (release 5.1 January 2025) + jak se toto projeví v CELUS	CzechELib hovoří
Jak pracovat s Consortia Manager	Viz níže
Zahraniční konsorcia - jak to funguje jinde + ICOLC	JISC?, ICOLC? Dáváme CEL volnou ruku, aby někoho vybrali. Online přenos naprosto dostačující
Co by komunita ocenila od CEL, co CEL od komunity?	Viz níže
Životní cyklus e-zdroje v CEL - od nominace po SZZ	CzechELib hovoří

Více k bodu „Co by komunita ocenila od CEL, co CEL od komunity?“

- V. Krejčíř: chtěli bychom, aby součástí smlouvy byla povinnost pro dodavatele nastavit znalostní bázi linkeru
- B. Katolická: chtěli bychom, aby ve všech smlouvách by byl povolen data mining, evropská legislativa říká, že to dodavatel nesmí zakázat
- B. Kubátová: dvoukolové hlasování, B. Kubátová bude LPS urgovat, aby do CEL poslala návrh (V době vzniku zápisu již hotovo).
- Aby se vždy prezentovalo zdůvodnění, proč není něco možné – zamezí to zbytečnému „frflání“.
- Ke všem fakturám automaticky kromě PDF přikládat i XLSX tabulku se zdroji a cenami.
- B. Katolická: dotaz – v CELUSu vidí databáze, které už dlouho nepředplácují – J. Jirát zareagoval, že tam zůstávají kvůli historii, zajímavý údaj je např. i Turnaways.
- Stále je otázka, jak to naformulovat do konzistentní podoby na setkání.

12.06.2024 Schůzka LPS s J.Jirátem nad sestavením programu.

Děkujeme Jirátovi za návštěvu!

1. Nový model rozpočítání plateb v rámci velkých Read and Publish konsorcií (J. Jiráto)

- Interní materiál, PS EIZ má k dispozici
- Nejmarkantnější disproporce u Springeru – platby neodpovídají realitě, CEL navrhl několik variant rozpočítávání.

BibSam model

- dotaz LPS: co je celkový počet článků instituce za r. 2023? – JJ: máme data od dodavatelů, jsou tam započítány i články, co byly odmítnuté.
- Určitě lze očekávat skok v platbách, ale výhodou je zasmluvnění a tím pádem jednoduchá predikovatelnost.
- Panuje shoda na tom, že podvarianta „přepočítávání podle uživatelských statistik“ je nevhodná.
- J. Kratochvílová (MENDELU): doporučuje se při rozpočítávání řídit ne počtem publikací za jeden rok, ale průměrem za tři roky – JJ: problém je, odkud tyto údaje brát. WoS? Vydavatelé? Kombinace obojího?

Vídeňský model – OA na úrovni článků

Český model – B. Katolická (ZČU): i nepublikujícím institucím by měly ceny alespoň trochu narůstat (obvyklý price cap)

- LPS: mohl by CEL udělat několik modelových příkladů na přibližných datech? (v podstatě namodelovat „persony“)
- Výsledná platba by měla být přímo úměrná počtu tokenů.
- LPS: instituce potřebují vědět, kolik budou platit, aby to bylo předvídatelné, odůvodnitelné, skokový nárůst je akceptovatelný, ale pak je nutná predikovatelná kontinuita.
- JJ: finanční skoky budou hlavně u škol, které byly spíše menší, platily málo, ale staly se univerzitami, zvětšily se, začaly publikovat i odebírat EIZ.
- JJ: jsou všechny texty v materiálu srozumitelné? Prosí o připomínky v režimu revizí, termín do 14 dnů (tj. cca do 4. 6. 2024).
- Text bude nasdílen i do PS OS.
- Problém mnohočetných afilací – U otevřených i u článků za paywallem si musí při submission korespondenční/první autor vybrat jen jednu domovskou instituci.

2. Consortia Manager (CM)

- **V červnu by chtěl CEL vyzkoušet funkčnost workflow v CM** (týkalo by se to institucí, které letos budou pořizovat nový zdroj, tj. z valné části jsou to právě VŠ). Proběhlo by krátké zaškolení.
- Tento týden se importují data, pak budou probíhat kontroly, překlad do češtiny je z 95 % hotov, potvrzení zájmu o EIZ v konsorciích v r. 2025 už půjde jen přes CM, teď proběhne trénink – zájem již potvrzený se ještě jednou potvrdí v CM.

3. Další dotazy na CEL

Data mining & AI

- B. Katolická: dotaz na data mining a AI – JJ: vydavatelství Elsevier a Springer začala do licenčních smluv prosazovat klauzule zakazující použití AI. Ale v ICOLCu vznikla *AI working group*, výsledkem její práce je [ICOLC Statement on AI in Licensing](#) – výzva vydavatelům, ať nechají EIZ co nejvíce otevřené pro účely VaV.
- EU direktiva TDM byla už přenesena do AZ, ale nový *AI Act* ještě ne. Pozor na to, že když jako instituce podepisujeme smlouvu, aby tam nebyl ustanoven zákaz data miningu pomocí AI. CEL vznesl požadavek na vypracování právního rozboru od Havel & Partners ohledně využití AI pro data mining ve VaV (ale zúženo jen na FT databáze).
- B. Katolická: můžeme tedy AI nástroje, které licencované zdroje využívají, doporučovat uživatelům? Odpověď je ano.
- Ale hromadné nahrávání velkého množství licencovaných článků do komerčních nástrojů AI, aby se trénovaly, už je problematické.

Další

- LPS: Jaký je rozdíl mezi SciFinder Discovery a SciFinder-n? V SFD je mj. navíc nástroj CAS Formulus.
- Statista – úspěšné vyjednávání o ceně, aby bylo možné splnit limity VZ

Diskuse nad nabídkou školení Elsevier

- *Nabídka školení Elsevier – Elsevier má nového „post-sales support“ – Kirilla Ivanova, který se nezabývá prodejem. Když byli naposledy v ČR, vyprávěli různým institucím (vč. UK a CEL), že pro Polsko dělají různá školení nejen k produktům, ale i obecně – AI, identifikace predátorů, scientometrii, atd. Teoreticky by to mohlo být zajímavé uspořádat v nějakém širším formátu.*
- PS EIZ se shodla, že než se koordinovat, tak si spíš budeme sdílet zajímavá školení, vč. těch, co jsme si domluvili částečně „na míru“. I záznamů. Když na to přijde
- Možnost sdílení je i prostřednictvím AKVŠ kalendáře: <https://www.akvs.cz/my-calendar/>

Další

API WoS/InCites

- Přehled API: <https://developer.clarivate.com/apis>
- Defaultně k InCites v CEL je WoS API Expanded Basic. To se dá, na jednu smlouvu, rozšiřovat na Intermediate, Advanced, Premium (vždy zpoplatněno a nutno projevít aktivní zájem při nominaci)
- WoS Journal API je na JCR metriky (bývalé JCR Downloads), dokupuje se, lze v CEL, je v jedné smlouvě s InCites.

V licenci na str. 14 jsou další API, které jsou relevantní, a co se s nimi dá dělat:

<https://www.czechelib.cz/default/files/download/id/789/clarivate-incites-2024plus-sla-20231219.pdf>

- InCites – API, kterým lze stáhnout záznamy, kam si jiné API nezasáhnou (viz právě licence) – musí se dokoupit, není součástí InCites

Sběr nominací CzechELib na jednotlivých VŠ

- Bude předmětem, i vzhledem k tématu akce Komunita komunitě, podzimních jednání

Jméno a příjmení	Instituce	Podpis
BARBORA KATDUČKÁ	ZČU	
ADELA LORENTE	ČZU	
KIRIAM VOSTIŠKOVÁ	UK	
Jana Kratochvílová	MENDELU	
Kristina Mikešová	UPOL	
VLASTIMIL KREJČÍŘ	MU	
BLANKA JANKOVSKÁ	UPCE	
LUCIE PANCHÁRTEL SUCHA	UK	
DANA MAZANCOVÁ	MU	
LUCIE JANOUŠKOVÁ	FF MU	
JENKA VOŤÁPKOVÁ	VŠB-TVO	
Ludvík Šteiner	TUL	
BARBORA KUBÁTOVÁ	VHK	
PAULINA PLACÍKOVÁ	VŠE	
DAVID SKOROSA	ČVUT	
RADEK PETŘIK	UPOL	
MARTINA DRABANTOVÁ	VUT	
HANA SVĚTELSKÁ	UK	
DENIS ŽOŘAN	UK	
JENKA ŽELONKOVÁ	VŠE	
Helenka Vorlová	JY	

Vyhodnocení webináře
Prezenční setkání PS EIZ, 21. 5. 2024
VŠE v Praze

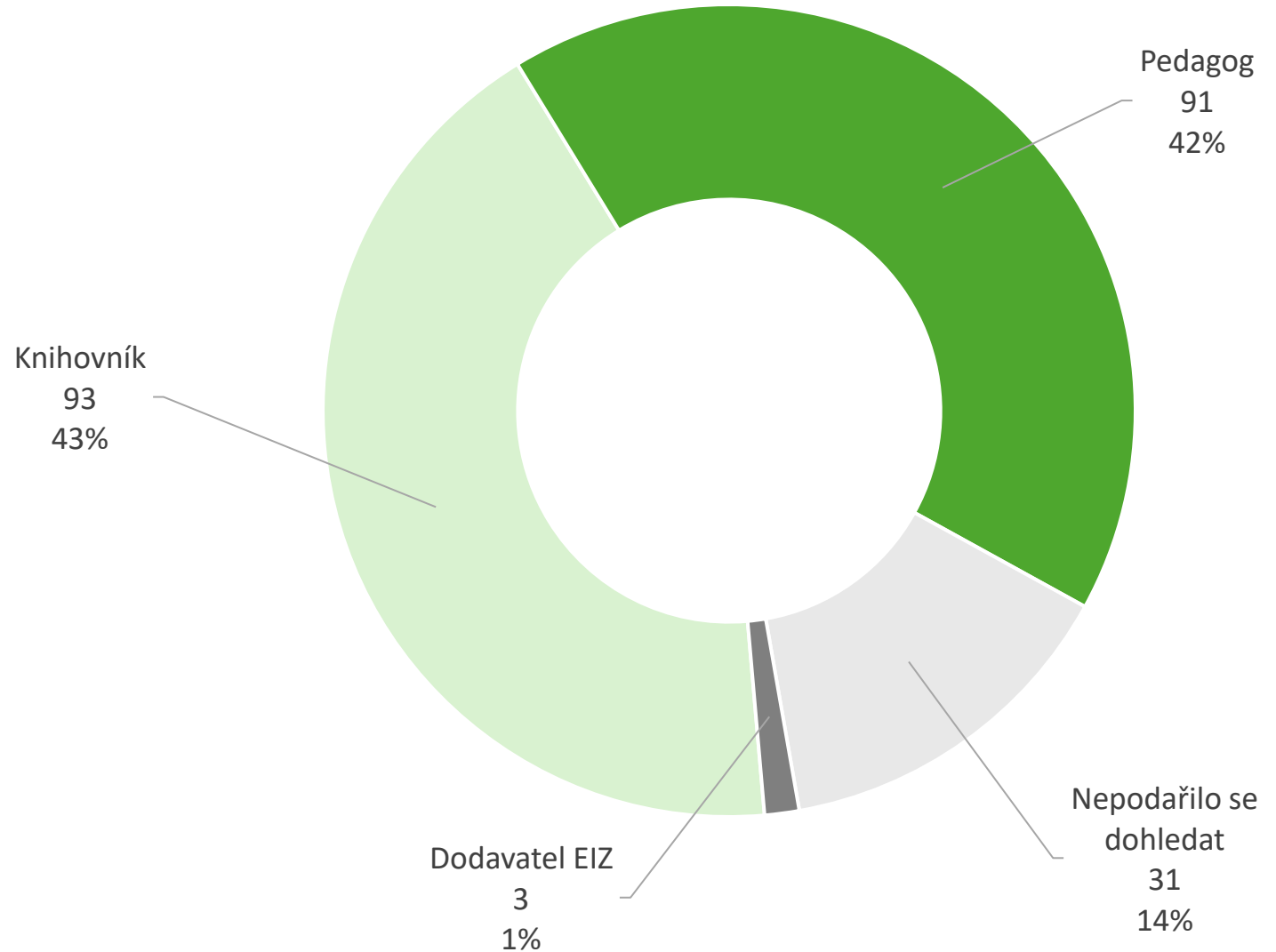
E-zdroje ve výuce - příklady dobré praxe
17. dubna 2024

Účastníci webináře

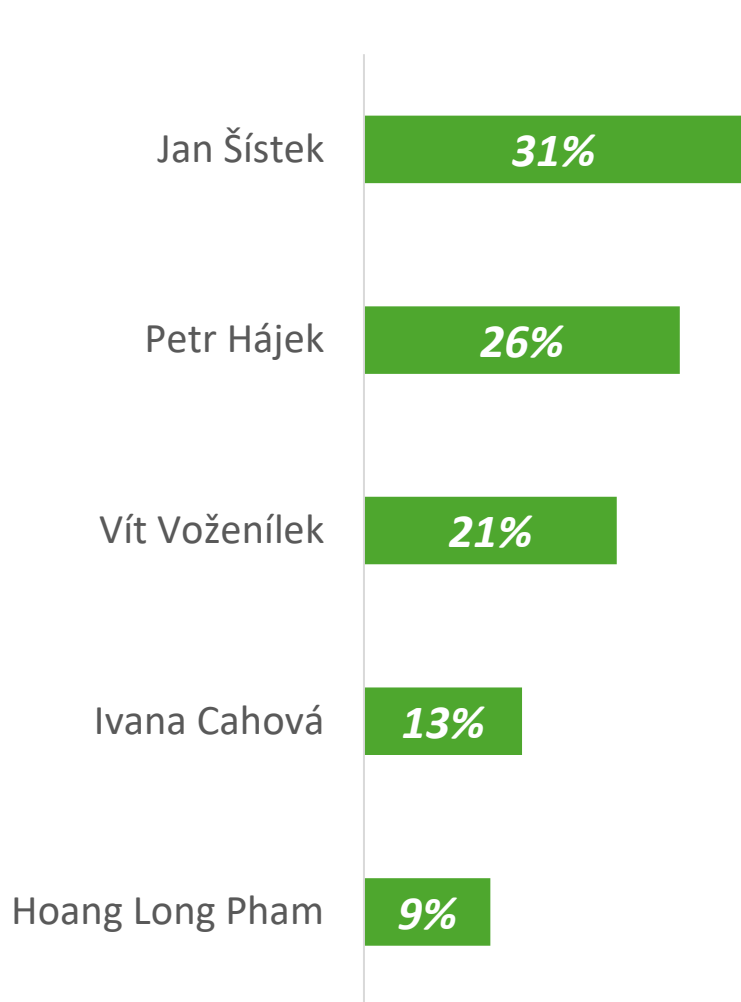
Celkem účastníků

218

*Celkové
hodnocení*
4,5 z 5

Hodnocení přednášek

Bylo to super. Z každé přednášky jsem si vzala něco opravdu zajímavého.

Hodnotné byly všechny výstupy účinkujících. Každý k tématu přistoupil trochu jinak, což bylo obohacující.

Bylo zajímavé slyšet kolegy z jiných oborů a porovnat s vlastními zkušenostmi.

Protože jsem zaměstnanec knihovny, byla pro mě velice zajímavá přednáška pana Dr.Šístka.

Představení zajímavých e-zdrojů, nejlepší byl anatomický atlas, který přímo využijeme.

Co by chtěli účastníci slyšet příště

Zapojení prvků
AI
do výuky.

Možná zkusit
rozdělit dle
oblastí, máme
rozdílné
potřeby.

E-zdroje v
rámci
společensko-
vědních
předmětů.

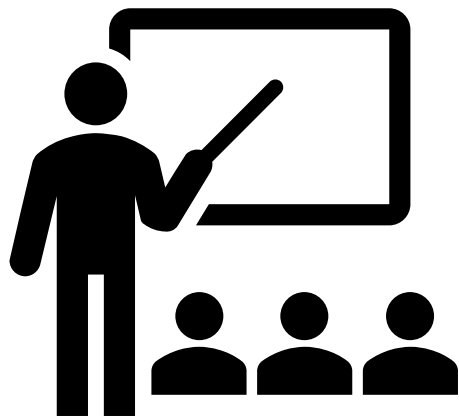
Databáze
případových
studií pro
management,
data z výzkumů
trhů.

Větší zaměření
na cizí jazyky
i mimo
angličtinu.

Jak přesně
výuka s EIZ
probíhá.

Jak se k
jednotlivým
zdrojům
dostat, zda to
má omezení,
kolik to stojí.

Budoucnost
diplomových
prací ve vazbě
na AI.

Co příště udělat jinak nebo lépe

- **Přestávky** - Do programu naplánovat krátké (stačí 5 minut) přestávky, cca po 1,5 h.
- **Diskuze** - Nenechávat na konec, ale dopředu s ní počítat na konci každého příspěvku.
- **Přednášející**
 - Při výběru přednášejících zdůraznit, že chceme opravdu slyšet **příklady dobré praxe**: jak by to mělo vypadat, můžou povyprávět o tom, co se neosvědčilo, ale ne stylem “já jsem super, studenti jsou hloupí”, nechceme “stěžování si na poměry”.
 - Lépe instruovat přednášející, nabídnout jim „feedback“ před vystoupením.
 - Připravit „template“ prezentace, typově: “výzvy, problémy, nedostatky, výhled do budoucna...”.
- **Program**
 - Na konec programu zařadit něco, co opravdu chtějí slyšet.
 - Další webináře **cílit tematicky** (ekonomické obory, humanitní obory, jazyky apod.).
- **Komunikace**
 - Připravit slide s pokyny a promítat před webinářem (vypnout kamery a mikrofony, webinář bude nahráván apod.).
 - Přesněji komunikovat začátek webináře (hodně lidí se připojilo už v 9).
 - Připravit materiály, které se rozešlou po webináři (Informace o vybraných EIZ, kde je najdu apod.)
- **Frekvence konání webináře**
 - Cca 1x ročně, ale nevázat se na to. Připravit podle toho, jak se nám podaří sehnat přednášející.

Díky všem za pomoc s přípravou webináře!

Sharing is caring.

E-zdroje ve výuce - příklady dobré praxe
17. dubna 2024